

Okruhy k magisterské státní závěrečné zkoušce z Historie a Didaktiky dějepisu

**(Studijní obor: Učitelství dějepisu pro střední školy a druhý stupeň
základních škol)**
(inovovaná verze)

Magisterská státní závěrečná zkouška je komplexní zkouška, u níž studenti prokazují odborné a didaktické kompetence nezbytné pro profesi učitele vyučovacího předmětu vycházejícího ze vzdělávacího oboru Dějepis. Státní závěrečná zkouška obsahuje zkoušky z tematických okruhů s názvem **Historie** a zkoušku z tematických okruhů s názvem **Didaktika dějepisu**, přičemž v závislosti na vylosovaných otázkách lze u státních závěrečných zkoušek odpovědi na obě vylosované otázky propojit.

1. Zkouška z tematických okruhů s názvem Historie

Úkolem studenta/ky je:

- vysvětlit a popsat, ve kterých očekávaných výstupech a učivu, tak jak jsou definovány Rámcovými vzdělávacími programy, se tematický okruh promítá (je vhodné porovnat RVP ZŠ, RVP G, RVP SŠ; dále je možné a vhodné doložit na libovolném konkrétním ŠVP, případně tematických plánech, které má student/ka k dispozici)
- zvolit si jedno konkrétní učivo, rozvrhnout jej do tematického bloku (vyučovacích hodin) a vytvořit přípravu pro jednu konkrétní vyučovací hodinu podle principu konstruktivistické pedagogiky se strukturou E-U-R (co nejkonkrétněji definovat cíle hodiny, metody, didaktické pomůcky atd.)
- představí odbornou aj. literaturu k tématu, nastíní možnosti využití v rámci výuky

Student/ka má při přípravě k dispozici:

- učebnice dějepisu
- školní dějepisné atlasy
- své portfolio prací, vytvořených pomůcek, textových ukázek, obrázků atd.
- seznam prostudované historické odborné a popularizační literatury, doporučují se tituly využitelné při výuce dějepisu (vč. komiksů, ilustrovaných dějin, edicí pramenů, historických románů apod.)

Seznam tematických okruhů – Historie

(Tyto okruhy jsou koncipovány jako průřezové – od klasického (antického) období až po moderní dobu.)

1. Antické tradice v Evropě.
2. Islám, Evropa a svět.
3. Město a venkov.
4. Skladba společnosti a sociální mobilita.
5. Geografické horizonty a jejich proměna v čase.
6. Pohanství a jeho podoby.
7. Náboženství a církev.

8. Stát a církev.
9. Hereze a reformace.
10. Proměny útvarů moci, institucí.
11. Itálie a Zaalpí v proměnách času.
12. Ekonomika a sociální struktura společnosti.
13. Stát a jeho proměny.
14. Koncepce dějin v historiografii.
15. Starší dějiny v moderním umění.
16. Křesťané a Židé.
17. Od Athénské akademie k univerzitám a učeným společnostem.
18. Věda a technika.
19. Válečné konflikty a jejich podoby.
20. Starý a Nový svět v moderní době.
21. Despotie versus demokracie.
22. Revoluce v různých podobách.
23. Poddaný a občan.
24. Sdružování a jeho formy jako způsob prosazování společných zájmů.
25. Národní a nadnárodní - hledání cesty.
26. Obraz dějin v moderním dějepisectví.
27. Etnická struktura Evropy, kořeny a konflikty.
28. Kolonialismus v dějinách, jeho příčiny a důsledky.
29. Umělec a jeho role v dějinách.
30. Historiografie a politika.

2. Zkoušku z tematických okruhů s názvem Didaktika dějepisu

V této části státní závěrečné zkoušky student jednak prokáže teoretické znalosti didaktiky a metodiky dějepisu, jednak nastíní jejich praktickou aplikaci na historických tématech vyučovaných na základních a středních školách.

Seznam tematických okruhů – Didaktika dějepisu

- 1) Dějepis, didaktika a metodika dějepisu. Proměny výuky dějepisu v českých zemích.
- 2) Pojetí dějepisu v rámcových vzdělávacích plánech, učební plány a výuka dějepisu ve školních vzdělávacích plánech.
- 3) Cíle dějepisného vyučování, úkoly a obsah dějepisu.
- 4) Didaktická analýza dějepisného učiva.
- 5) Formy dějepisného vyučování.
- 6) Metody dějepisného vyučování.
- 7) Regionální dějiny a výuka dějepisu.
- 8) Specifika výuky dějin 20. století.
- 9) Struktura vyučovací hodiny.
- 10) Výukové multimediální programy a internetové weby ve vyučování dějepisu.
- 11) Mimoškolní vyučovací formy v dějepisném vyučování.
- 12) Rozbor a hodnocení učebnic dějepisu.
- 13) Didaktický test v dějepisu.
- 14) Využití didaktických médií ve vyučování dějepisu.
- 15) Projekty ve školním dějepise.
- 16) Mezipředmětové vztahy při výuce dějepisu.